

การแสดงพื้นบ้านชุมชนโบราณนครชุม

การแสดงพื้นบ้านชุมชนโบราณนครชุม

เมืองกำแพงเพชร มีชุมชนโบราณมากมายหลายแห่ง เมืองนครชุม เป็นเมืองโบราณสำคัญที่สุดเมืองหนึ่งมีอายุกว่า 700ปี ที่เจริญรุ่งเรืองมานานแสนนาน เป็นตำนานแห่งประเพณี นบพระเล่นเพลง ประเพณีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของชาวกำแพงเพชร

การนบพระ หมายถึง การนบพระบรมธาตุ และนบพระศรีมหาโพธิ์ แห่งวัดพระบรมธาตุนครชุม เป็นที่รับทราบดี ทัวไป แต่ ....

การเล่นเพลง หมายถึงการแสดงพื้นบ้านที่ถ่ายทอดสืบมา รุ่นต่อรุ่น ที่ปากคลองใต้ เมืองนครชุม มีกลุ่มศิลปินพื้นบ้าน ที่มีการแสดงพื้นบ้าน สืบต่อกันมานับร้อยปี กลุ่มประชาชน กลุ่มศิลปิน รวมตัวกันอย่างงดงามและน่ายกย่อง มีความสุขที่ได้เล่นเพลงร่วมกัน เพลงที่ศิลปินนำมาเล่นกันนั้น มีหลายเพลง มีหลายการแสดง อาทิ

รำแม่ศรี การแสดงชุดนี้ สืบค้นมาจาก วรรณกรรม เรื่องทุ่งมหาธาตของครุมาลัย ชูพินิจ ศิลปินพื้นบ้านได้สืบทอดมา นำมาแสดงได้อย่างงดงาม รุ่นต่อรุ่น เป็นการเข้าทรงดวงวิญญาณของแม่ศรี เป็นภูมิปัญญาที่ยิ่งใหญ่ในการคัดเลือกสาวงามประจำหมู่บ้าน การแสดงความรักความสามัคคี และการเลือกคู่ครอง ของชาวนครชุมในยุคกว่า 100ปีที่ผ่านมา **รำแม่ศรี** จึงเป็นการเล่นเพลง ที่ชาวนครชุมภูมิใจ แม้จะมีลักษณะเหมือนกันหลายหมู่บ้านในภาคกลาง แต่ **รำแม่ศรี** ของนครชุม มีเอกลักษณ์ของตนเองอย่างน่ายกย่อง (การแสดงรำแม่ศรีเป็นตัวอย่าง ประมาณ 3 นาที)

ระบำพวงมาลัย เป็นการเล่นเพลงอีกชุดหนึ่ง ลักษณะเป็นเพลงปฎิภาลย์ คือการโต้ตอบระหว่างชายหญิงอย่างสนุกสนาน เป็นการ เกี่ยวพาราสี ของหนุ่มสาว เนื้อเพลง เป็นการถ่ายทอดชีวิตและภูมิปัญญาของประชาชน ฉายภาพให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ของนครชุมอย่างชัดเจน ถ้าศึกษาให้ดี จะเข้าใจในประเพณี ศาสนา เอกลักษณ์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่อง เด่นชัด (การแสดงระบำพวงมาลัย 3 นาที)

ระบำคล้องช้าง เป็นการแสดง ของชาวนครชุมอีกชุดหนึ่งที่เป็นลักษณะ ของการเล่นเพลง เลือกคู่ครอง คัดแปลงการคล้องช้างในชีวิตประจำวัน มาเป็นการแสดงพื้นบ้าน สนุกสนาน เนื้อเพลงช่อนถึงความรักและความอุดมสมบูรณ์ ของทรัพยากรธรรมชาติ ในเมืองนครชุมได้อย่างมากมาย และลึกซึ้งกว่าการแสดงทุกชุด เป็นภูมิปัญญาสำคัญ และยิ่งใหญ่ ในการทำไม้ ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ในเมืองกำแพงเพชร จึงกลายมาเป็นระบำคล้องช้างในที่สุด (การแสดงระบำคล้องช้าง 3 นาที)

รำโทน เป็นการเล่นเพลง ที่ใหม่ที่สุด คัดแปลงมาจากรำวงพื้นบ้านในอดีต ในนครชุม เพลงที่ใช้รำโทน มีมากมายนับร้อยเพลง แต่ละเพลงบอกถึงวัฒนธรรม ประเพณี เอกลักษณ์

และภูมิปัญญาของกำแพงเพชร ได้อย่างลึกซึ้ง เป็นการเกี่ยวพาราตี และการละเล่นของหนุ่มสาว ในสมัยโบราณ แสดงถึงความรักในธรรมชาติและบ้านเมืองอย่างลงตัวที่สุด ฉายภาพ อดีตของกำแพงเพชร นครชุม ในช่วงร้อยปี ได้ชัดเจนมาก (การแสดง รำโทน 3 นาที ตัวอย่าง 4 เพลง)

การแสดงพื้นบ้านชุมชนโบราณนครชุม เป็นการแสดงที่บอกให้สังคมรับทราบถึง การละเล่นเพลง ที่สืบทอดเนื่องมา นับร้อยปี คัดแปลงให้เข้ากับกาลสมัยได้อย่าง สนุกสนาน และยังสามารถสืบทอดต่อเนื่องมาได้อย่างมั่นคง แม้จะขาดตอนไปบางสมัยแต่ ประชาชนก็สามารถ สืบทอดมาได้อย่าง ที่เราเห็น การฟื้นฟู การละเล่นเพลง นับว่าเป็นคุณอนันต์ ให้เยาวชน ได้เห็นถึง ภูมิปัญญาสำคัญของเรา ที่ต่อเนื่องมาอย่างยาวนานและงดงามที่สุด สิ่งที่ชอบอยู่ ในการละเล่นเพลง คือความรักและความสามัคคีของประชาชนในการรวมตัว เป็นหนึ่งเดียว อันเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญที่สุดในบ้านเมืองกำแพงเพชรของเรา ....ช่วยต่ออายุของการละเล่นเพลง และหาเวทีให้ท่านศิลปินได้แสดงศักยภาพ อย่างมองแต่เพียง ทุนนิยม แต่เพียงอย่างเดียว เพลงพื้นบ้านของเรา จึงจะยืนยง ได้อย่างมีศักดิ์ศรีตลอดกาล สิ่งสำคัญนี้ คือ การละเล่นเพลง .....

สันติ อภัยราช